

מתניתין:

חומר בסמיכה מבתנופה, ובתנופה מבסמיכה:

חומר בסמיכה מבתנופה: שאחד מניף לכל החברים [השותפים בקרבן], ואין אחד סומך לכל החברים, אלא כל אחד ואחד מבעלי הקרבן צריך לסמוך.

חומר בתנופה מבסמיכה: שתנופה נוהגת הן בקרבנות היחיד [באשם ולג שמן של מצורע, בחזה ושוק של שלמים, בלחמי תודה ובלחמי נזיר], והן בקרבנות הצבור [כבשי עצרת ובשתי הלחם הבאים עמם].

א-טז בחיים, כאשם מצורע וכבשי עצרת, ובשחוטין כחזה ושוק של שלמים —

ובדבר שיש בו רוח חיים, ובדבר שאין בו רוח חיים כשתי הלחם, לחמי תודה⁽¹⁾ ולחמי נזיר — ⁽²⁾

מה שאין כן בסמיכה, שאינה נוהגת אלא בדבר שיש בו רוח חיים ובעודה בו.

גמרא

תנו רבנן: "קרבנו" האמור בענין סמיכה: ⁽³⁾

לרבות הוא בא את כל בעלי הקרבן לסמיכה, לומר שיסמכו כולם; ולכך הצרך הכתוב ללמדנו כן —

משום שיכול הייתי לומר לא כן, כי: והלא דין הוא שלא יניפו כולם מקל וחומר מתנופה:

ומה תנופה שנתרבתה להיות נוהגת אף בשחוטין, מכל מקום נתמעטה בחוברין שאחד מניף לכולם —

סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין, אינו דין שתמעט בחוברין להיות אחד סומך לכולם —

לפיכך תלמוד לומר "קרבנו" לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.

ומקשינן: ותתרבה תנופה בחוברין להיות כולם מניפים מקל וחומר מסמיכה:

ומה סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין, נתרבתה בחוברין וכדמרבינן מ"קרבנו" —

תנופה שנתרבתה בשחוטין, אינו דין שנתרבתה בחוברין! ?

ומשנינן: משום דלא אפשר שתהיה תנופה

אחד ונתינת טעם יש כאן.

1. ראה רש"ש.

2. מה שהזכיר רש"י מכתב יד תנופה בנסכים צריך ביאור.

3. היינו קרבנו האמור בשלמים, וכמבואר לעיל צג א.

פשוטו משמע, שבאותו מקום בבהמה שם סומכין, שם תהא שחיטתה, והרי אין הדבר כן, שהסמיכה על על הראש ושחיטה בצואר! ?

ורבי אלעזר משה זצ"ל פירש: משמעות המשנה היא ששני דינים הם, ובכל אופן צריך שתהא הסמיכה במקום השחיטה, ואפילו אם אירע שהפסיק או לקחו ממקומו צריך להחזיר, וזה אינו אמת; ועל כך מתרצת הגמרא שדין